

Lector univ. dr. Marius Eugen RADU

***AMÂNAREA I ÎNTRERUPEREA
EXECUT RII PEDEPSEI***

Copyright © 2013, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RADU, MARIUS EUGEN T.

Amânarea și întreruperea executării pedepsei /
Radu Marius Eugen. - București : Pro Universitaria,
2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-647-664-5

343.24(498)(094.9)

343.8(498)(094.9)

INTRODUCERE

Instituția pe care ne propunem să o analizăm în prezenta monografie este una de un real interes atât pentru practicieni cât și pentru teoreticienii dreptului procesual penal.

Pe parcursul studiului vom prezenta reglementarea legală, opiniile la care au ajuns doctrinarii cât și cele mai elocvente dintre soluțiile pronunțate în practica instanțelor noastre judecătorești.

Amânarea și întreruperea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață este în prezent reglementată de Codul de procedură penală în partea specială, Titlul III, Capitolul III, Secțiunea a II-a, de la art. 453 la art. 457, inclusiv.

Astfel, Codul de procedură penală al României¹ prevede următoarele:

„Capitolul III

ALTE DISPOZIȚII PRIVIND EXECUTAREA

Secțiunea II

Amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață

Art. 453

Cazurile de amânare

(1) Executarea pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață poate fi amânată în următoarele cazuri:

a) când se constată, pe baza unei expertize medico-legale, că cel condamnat suferă de o boală gravă, care face

¹ Republicat, Monitorul Oficial nr. 78 din 30.04.1997, cu modificările și completările ulterioare.

imposibil executarea pedepsei, iar instanța apreciază că amânarea executării în libertate nu prezintă un pericol concret pentru ordinea publică. În acest caz, executarea pedepsei se amână până când starea de sănătate a condamnatului se va ameliora, astfel încât pedeapsa să poată fi pusă în executare. Cererea de amânare a executării pedepsei nu poate fi admisă dacă se constată că tratamentul condamnatului se poate efectua sub pază permanentă, în condițiile prevăzute de art. 139¹, care se aplică în mod corespunzător;

b) când o condamnat este gravidă sau are un copil mai mic de un an. În aceste cazuri, executarea pedepsei se amână până la încetarea cauzei care a determinat amânarea;

c) când din cauza unor împrejurări speciale executarea imediată a pedepsei ar avea consecințe grave pentru condamnat, familie sau unitatea la care lucrează. În acest caz, executarea poate fi amânată cel mult 3 luni și numai o singură dată.

(2) Cererea de amânare a executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață poate fi făcută de procuror, de condamnat, de persoanele arătate în art. 362 alineatul ultim, iar în cazul prevăzut la lit. c) din prezentul articol, și de către conducerea unității la care lucrează condamnatul.

(2¹) Cererea poate fi retrasă de cel care a formulat-o.

(2²) În cazurile prevăzute în alin. 1 lit. a) și b), hotărârile prin care se dispune amânarea executării pedepsei sunt executorii de la data pronunțării.

(3) Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul celui condamnat la executarea pedepsei la locul de muncă. În situația prevăzută la lit. b), executarea pedepsei poate fi amânată pe perioada stabilită de normele legale cu privire la concediul ce se acordă salariaților înainte și după naștere.

Art. 453¹

Obliga iile condamnatului în cazul amân rii execut rii

(1) Pe durata amân rii execut rii pedepsei, condamnatul va respecta urm toarele obliga ii:

a) s nu dep easc limita teritorial fixat decât în condi iile stabilite de instan ;

b) s se prezinte la instan ori de câte ori este chemat sau la organul de poli ie desemnat cu supravegherea de instan , conform programului de supraveghere întocmit de organul de poli ie sau ori de câte ori este chemat;

c) s nu î i schimbe locuin a f r încuviin area instan ei care a dispus amânarea;

d) s nu de în , s nu foloseasc i s nu poarte nicio categorie de arme.

(2) Pe durata amân rii execut rii pedepsei, instan a poate impune condamnatului s respecte una sau mai multe dintre urm toarele obliga ii:

a) s poarte permanent un sistem electronic de supraveghere;

b) s nu se deplaseze la anumite spectacole sportive ori culturale sau în orice alte locuri stabilite de instan ;

c) s nu se apropie de persoana v t mat , membrii familiei acesteia, persoana împreun cu care a comis fapta, martori, exper i ori alte persoane, stabilite de instan , i s nu comunice cu acestea direct sau indirect;

d) s nu conduc niciun vehicul sau anumite vehicule stabilite;

e) s nu se afle în locuin a persoanei v t mate;

f) s nu exercite profesia, meseria sau s nu desf oare activitatea în exercitarea c reia a s vâ r it fapta.

Art. 454

Instan a competent

(1) *Instan a competent s se pronun e asupra acord rii amân rii execut rii pedepsei este instan a de executare.*

(1¹) *Instan a de executare comunic hot rârea prin care s-a dispus amânarea execut rii pedepsei, în ziua în care aceasta devine definitiv , sec iei de poli ie în a c rei raz teritorial locuie te condamnatul, jandarmeriei, poli iei comunitare, organelor competente s elibereze pa aportul, organelor de frontier , precum i altor institu ii, în vederea asigur rii respect rii obliga iilor impuse. Organele în drept refuz eliberarea pa aportului sau, dup caz, ridic provizoriu pa aportul pe durata amân rii.*

(1²) *În caz de înc lcare cu rea-credin a obliga iilor, instan a revoc amânarea i dispune punerea în executare a pedepsei privative de libertate. Organul de poli ie desemnat cu supravegherea de c tre instan verific periodic respectarea obliga iilor de c tre condamnat, iar în cazul în care constat înc lc ri ale acestora sesizeaz , de îndat , instan a de executare.*

(2) *Instan a de executare ine eviden a amân rilor acordate i, la expirarea termenului, ia m suri pentru emiterea mandatului de executare, iar dac mandatul a fost emis, ia m suri pentru aducerea lui la îndeplinire. Dac nu s-a stabilit un termen, judec torul delegat al instan ei de executare este obligat s verifice periodic dac mai subzist cauza care a determinat amânarea execut rii pedepsei, iar când constat c aceasta a încetat, s ia m suri pentru emiterea mandatului de executare sau, dup caz, pentru aducerea lui la îndeplinire.*

Sec iunea III

Întreruperea execut rii pedepsei închisorii sau a deten iunii pe via

Art. 455

Cazurile de întrerupere

(1) Executarea pedepsei închisorii sau a deten iunii pe via poate fi întrerupt în cazurile i în condi iile prev zute în art. 453, la cererea persoanelor ar tate în alin. 2 al aceluia i articol.

(2) Dispozi iile art. 453 i art. 454 alin. 11 i 12 se aplic în mod corespunz tor.

Art. 456

Instan a competent

(1) Instan a competent s dispun asupra întreruperii execut rii pedepsei este instan a în a c rei raz teritorial se afl locul de de inere sau dup caz, unitatea unde se execut pedeapsa la locul de munc , corespunz toare în grad instan ei de executare.

(2) În cazul în care persoana condamnat se afl în stare de libertate în urma unei întreruperi anterioare a execut rii pedepsei, instan a competent s dispun asupra întreruperii execut rii pedepsei este instan a de executare.

(3) Cererea de întrerupere a execut rii pedepsei adresat altei instan e se trimite pe cale administrativ instan ei competente, potrivit alin. 1 i 2.

Art. 457

Eviden a întreruperii execut rii pedepsei

(1) Instan a care a acordat întreruperea comunic de îndat această m sur locului de de inere sau, dup caz, unit ii unde condamnatul execut pedeaps i organului de poli ie, iar dac întreruperea a fost acordat de instan a în a c rei raz teritorial se afl locul de de inere sau unitatea, aceasta comunic m sura luat i instan ei de executare.

(2) Instan a de executare, administra ia locului de de inere i unitatea unde condamnatul execut pedeapsa in eviden a întreruperilor acordate. Dac la expirarea termenului de întrerupere cel condamnat la pedeaps închisorii nu se prezint la locul de de inere, administra ia trimite de îndat o copie de pe mandatul de executare organului de poli ie, în vederea execut rii. Pe copia mandatului de executare se men ioneaz i cât a mai r mas de executat din durata pedepsei. Dac , la expirarea termenului de întrerupere, cel condamnat la pedeaps închisorii cu executare la locul de munc nu se prezint la unitate, aceasta în tiin eaz de îndat instan a de executare.

(21) Dispozi iile art. 454 alin. 2 teza a doua se aplic în mod corespunz tor.

(3) Administra ia locului de de inere sau unitatea comunic instan ei de executare data la care a reînceput executarea pedepsei.

(4) Timpul cât executarea a fost întrerupt nu se socote te în executarea pedepsei.”

CAPITOLUL I

AMANAREA EXECUTĂRII PEDEPSEI ÎNCHISORII SAU A DETENIUNII PE VIA

1. ASPECTE INTRODUCATIVE

Hotărârile instanțelor penale devin executorii la data când au rămas definitive; hotărârile nedefinitive sunt executorii atunci când legea dispune aceasta.

Atât pedeapsa închisorii cât și cea a detențiunii pe via se pun în executare prin emiterea mandatului de executare, mandat ce se emite de judecătorul delegat al instanței de executare în ziua rămânerei definitive a hotărârii la instanța de fond sau, în cazul în care hotărârea rămasă definitivă în fața instanței ierarhice superioare, în ziua primirii de către instanța de fond a extrasului din hotărârea pronunțată de instanța superioară.

De la principiul executării imediate a hotărârii definitive prin care s-a aplicat o pedeapsă cu închisoarea, amânarea executării pedepsei constituie o excepție, justificată de ivirea anumitor împrejurări înainte de începerea executării închisorii, care fac ca executarea imediată să aibă consecințe grave pentru condamnat, familie sau unitatea la care cel condamnat ar fi patron sau salariat; acesta este motivul pentru care legea a creat o asemenea excepție, ce reflectă umanismul dreptului nostru, grija față de condamnat, față de familie, cât și față de interesele unității la care respectivii condamnați sunt salariați sau patroni.²

² Corina Magraon, Amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe via -examinare teoretico practică - în Revista Pro lege nr. 3/2008, pag.30

În cazul amânării, condamnatul nu va mai fi arestat imediat, ci numai după încetarea cauzelor care au determinat amânarea, menținute în hotărârea prin care s-a admis cererea condamnatului, iar în cazul întreruperii, dat fiind faptul că acesta a fost încarcerat și predat locului de deținere, aflându-se în executarea pedepsei, va fi pus în libertate pe o perioadă determinată, stabilită în hotărârea de către instanța de judecată.³

Amânarea executării pedepsei poate fi dispusă de asemenea și în cazul celui care a fost condamnat la pedeapsa închisorii cu executarea la locul de muncă.

Sunt însă unele situații de natură să pună în pericol viața, sănătatea sau interesele majore ale condamnatului, dacă ar fi privat de libertate; în astfel de situații, legiuitorul a prevăzut în mod expres cazurile în care se poate amâna executarea pedepselor menținute pentru o durată determinată de lege sau de organele abilitate.⁴

Spre exemplu, amânarea executării pedepsei poate avea loc dacă se constată, pe baza unei expertize medico-legale, că cel condamnat suferă de o boală gravă, care face imposibilă executarea pedepsei, iar instanța apreciază că amânarea executării și eliberarea în libertate nu prezintă un pericol concret pentru ordinea publică; de asemenea se poate amâna executarea atunci când din cauza unor împrejurări speciale executarea imediată a pedepsei ar avea consecințe grave pentru condamnat, familie sau unitatea unde lucrează.

Trebuie precizat însă că situațiile în care se poate dispune amânarea executării pedepsei sunt expres și limitativ prevăzute

³ Dumitru Rebegea, Considerații în legătură cu aplicarea noilor dispoziții legale în materia întreruperii și amânării executării pedepsei, în Dreptul nr.4/2009, pag.227

⁴ Vasile Păuleanu, Drept procesual penal. Partea specială, vol. II, ediția a III-a, ed. Lumina Lex, București, 2007, pag. 406